

Vláda: kto čo robí?

Rada ECOFIN: Tvoria ju ministri hospodárstva a financií všetkých členských štátov, ktorí koordinujú tvorbu hospodárskej politiky a rozhodujú o operáciách v rámci Paktu stability a rastu a o uplatňovaní Zmluvy. Členské štáty v eurozóne spolu s ECB a Komisiou tvoria Euroskupinu.

Európska centrálna banka (ECB) a Európsky systém centrálnych bánk (ESCB): O menovej politike a riadení dodávky peňazí nezávisle rozhodujú ECB a centrálné banky združené v ESCB.

Európska komisia: Generálne riaditeľstvo pre hospodárske a menové záležitosti (DG ECFIN) Európskej komisie monitoruje hospodársku situáciu a implementáciu Paktu stability a rastu. Komisia dáva Rade aj odporúčania v prípade potreby akýchkoľvek nápravných opatrení.

Európsky parlament: Výbor pre hospodárske a menové záležitosti Európskeho parlamentu monitoruje fungovanie menovej politiky a Paktu stability a rastu. Po rokovaníach s ECB a Komisiou sa Európsky parlament vyjadruje k opatreniam, ktoré sa majú vykonať.

Generálne riaditeľstvo pre hospodárske a menové záležitosti Európskej komisie

http://ec.europa.eu/economy_finance/

Európska komisia

<http://ec.europa.eu>

Európska centrálna banka

<http://www.ecb.eu>

Euro

<http://ec.europa.eu/euro>

Stručná príručka o eure

© Európske spoločenstvá, 2006

Eurové bankovky a mince

V rámci prípravy na zavedenie eurovej hotovosti **1. januára 2002** sa vytlačilo vyše 14 miliárd bankoviek v hodnote 633 miliárd eur a z 250 000 ton kovu sa vyrobilo 52 miliárd eurových mincí.

Všetky eurové bankovky majú rovnaký motív. Všetky eurové mince majú na jednej strane rovnaký motív a na druhej strane motív špecifický pre príslušnú krajinu.

Odlíšne veľkosti a kontrastné farby eurových bankoviek majú za cieľ pomáhať slabozrakým ľuďom rozpoznať jednotlivé menovité hodnoty. Okrem toho sú bankovky vytlačené na papieri s odlišnými vzormi reliéfov, aby ich bolo možné rozlišovať aj hmatom.

Spoločný motív mincí sa onedlho zmení tak, aby vyjadroval rozšírenie EÚ. Tieto nové motívy budú zavedené postupne, pričom sa začne s mincami, ktoré budú emitovať nové krajiny vstupujúce do eurozóny.

Eurozóna dnes a zajtra

- Eurozóna
- Členské štáty EÚ, ktoré majú výnimočný štatút
- Členské štáty EÚ, ktoré ešte nezaviedli euro

Spoločná mena Nové príležitosti

1 Čo je to euro?

Euro je mena členských štátov eurozóny. Zdieľajú tzv. jednotnú menu. Kým celá Európska únia (EÚ) predstavuje jednotný trh, euro je zavedené len v eurozóne, teda len v časti EÚ.

Zavedenie eura 1. januára 1999 bolo významným krokom v postupnom vývoji Európskej únie. Bolo tiež jedným z jej najväčších úspechov: vyše 315 miliónov ľudí v 13 krajinách eurozóny teraz zdieľa

Jednotný trh Európskej únie sa vyvíjal postupne od 80. rokov 20. storočia. Je charakterizovaný voľným pohybom tovaru, osôb, služieb a kapitálu. Tak si môže, napríklad, belgický spotrebiteľ kúpiť DVD prehrávač v Nemecku a vziať si ho domov. Odstránením menových obmedzení sa využívanie výhod jednotného trhu stáva vďaka euru ešte jednoduchším.

2

Prečo potrebujeme euro?

Na zaistenie hospodárskej stability a pretože jednotný trh s jednotnou menou je efektívnejší ako obchodovanie na mnohých trhoch a v mnohých menách. Náklady spotrebiteľov a podnikov sa znižujú a podporujú sa investície.

Od 70. rokov 20. storočia sa členské štáty EÚ viackrát pokúsili zaviesť jednotnú menu, vinou hospodárskej a menovej nestability však tieto snahy stroskotali. Nakoniec obdobie stabilných výmenných kurzov počas druhej polovice 80. rokov 20. storočia poskytlo impulz pre Delorsov plán jednotnej meny, schválený v roku 1989. To viedlo k podpísaniu Maastrichtskej zmluvy v roku 1992, v ktorej sa stanovili pravidlá a definovali detaily pre hospodársku konvergenciu a zavedenie eura ako zúčtovacej jednotky v roku 1999, tri roky pred zavedením bankoviek a mincí v roku 2002.

3

Ako vzniklo euro?

Rímska zmluva, podpísaná v roku 1957, požadovala bližšiu hospodársku a politickú koordináciu medzi členskými štátmi. Odvtedy členské štáty pracovali na integrácii svojich ekonomík, otvorení svojich trhov a stabilizácii vzájomných výmenných kurzov. V 70. rokoch 20. storočia sa dostala do popredia aj myšlienka jednotnej meny.

výhody jednotnej meny. A rozširovanie eurozóny v budúcnosti tieto výhody posilní a výrazne zvýši ich územnú pôsobnosť v rámci Európskej únie.

4

Ktoré členské štáty prijali euro? A ktoré neprijali?

V roku 1999 prijalo euro jedenásť členských štátov (pozri mapu), v roku 2001 sa k nim pripojilo Grécko a v roku 2007 Slovinsko. Tieto krajiny tvoria eurozónu. Ostatné členské štáty majú výnimočný štatút alebo sa pripravujú na vstup do eurozóny.

Tvorbu hospodárskej politiky tvoria tri prvky: menová politika, ktorá zaisťuje stabilitu cien; fiškálna politika, ktorá sa zaoberá štátnymi príjmami a výdavkami; a politiky súvisiace s fungovaním trhov, napríklad trhu výrobkov, práce a kapitálu. V eurozóne nezávislá ECB rozhoduje o jednotnej menovej politike, aby bola zaistená stabilita cien. Členské štáty riadia svoje ekonomiky, rozhodujú pritom o daniach a výdavkoch v rámci spoločných pravidiel stanovených Zmluvou a Paktom stability a rastu. V týchto pravidlách sa stanovili limity pre štátne deficity a dlhy, aby bol zaistený náležitý stav verejných financií. Členské štáty spolupracujú aj v rámci iniciatív na podporu rastu a vzniku pracovných miest. Rada ministrov a Komisia monitorujú politiky členských štátov, ich výkonnosť a dodržiavanie pravidiel Zmluvy a Paktu stability a rastu.

6

Aké sú výhody eura?

Stabilné ceny, nízke úrokové sadzby, eliminácia volatility (rozkolísanosti) výmenných kurzov a udržateľnosť verejných financií poskytujú v kombinácii s jednotným trhom najlepší rámec pre hospodársky rast, dlhodobé investície a vyššiu zamestnanosť v Európe.

K prijatiu eura sa zaviazali všetky členské štáty okrem Veľkej Británie a Dánska, ktoré z dôvodu hospodárskej nezávislosti majú výnimočný štatút, stále sa však môžu stať členmi eurozóny. Všetky sa ale zaviazali dosiahnuť právnu a hospodársku konvergenciu a splniť hospodárske vstupné kritériá v rámci stability štátneho deficitu a dlhu, inflácie, úrokových mier a výmenných kurzov. Podľa očakávaní sa nové členské štáty, ktoré do EÚ vstúpili v rokoch 2004 a 2007, pripoja k eurozóne v priebehu niekoľkých rokov, počínajúc rokom 2007. Švédsko ešte nevyjadrilo jednoznačný názor. Eurozónu tvorí vyše 315 miliónov ľudí, dve tretiny obyvateľov EÚ, a rozšírením eurozóny o nové členské štáty sa toto číslo zvýši na vyše 415 miliónov.

5

Ako funguje euro?

Prostredníctvom nezávislej Európskej centrálnej banky, ECB, ktorá riadi spoločnú menovú politiku a tiež úzkou koordináciou tvorby hospodárskej politiky medzi členskými štátmi v rámci Zmluvy a Paktu stability a rastu.

Vďaka jednotnej mene je cezhraničný obchod a cestovanie lacnejšie a jednoduchšie pre spotrebiteľov i podniky, pretože zanikli náklady a riziká súvisiace s výmennými kurzami. Transparentnosť cien v rámci jednotného trhu umožňuje jednoduché porovnanie, vyššiu konkurenciu a z toho vyplývajúce nižšie ceny. Hospodárska stabilita a stabilita cien znižujú riziká a umožňujú podnikom dlhodobé plánovanie, čím sa podporujú investície a zamestnanosť. Veľkosť a bohatstvo eurozóny chráni euro pred otrasmi zvonku a vďaka tomu je, rovnako ako americký dolár, prítiažlivou medzinárodnou menou pre medzinárodný obchod, pôžičky a vytváranie rezerv.